



**THEMA:**

**GOEDE WERKEN**

**1. WAT ZIJN DAT?**

**2. WAAR KOMEN ZE VANDAAN?**

**3. WAAROM MOETEN WIJ?**

Letten wij vanmiddag op enkele dingen die ook in zondag 33 wel aan de orde komen, maar die nu al genoemd worden.

Het gaat in dit laatste deel van de catechismus over de wet en over het gebed. Dat wordt aangeduid met: "De dankbaarheid die men Gode voor de verlossing schuldig is." Om daar nu iets over te mogen zeggen, is eigenlijk vóór alle dingen nodig dat wij in dat klimaat gebracht worden, of ons bevinden, waarin geldt de vrijheid van de Heilige Geest. En de vrijheid van diegene die door Christus vrijgemaakt ís.

Waarom?

Om de heerlijkheid van deze dingen te proeven, moeten ze uit het raam van het krampachtig 'moeten', van het 'verdienen', en uit de 'slavenmoraal'.

Plastisch gezegd, als we nu werkelijk uit het diensthuis geleid werden, en worden overgebracht naar het huis van Zijn genade, dan is het natuurlijk een heel stérke achteruitgang - op zijn zachtst gezegd - als wij dan weer in een diensthuis terug gebracht worden. In het diensthuis van dat 'moeten'.

Want dat is immers Gods vrije genade over zondaren, dat Hij in Jezus Christus de ruimte heeft geschapen, alles heeft daargesteld, opdat zondaren zouden leren adem te halen. Niet in de verstikkende lucht van: Ik moet, ik zal. Want dat is - zou je bijna zeggen - onze doodzonde geweest in het paradijs. De handhaving tegenover God van onszelf. Maar dat we in die klare lucht van de ruimte, de verdienste, en het werk van de

## CATECHISMUS ZONDAG 32

Heere Jezus Christus, adem mogen halen.

Dus niet met een soort schrik: O ja, ..... Of voldoening: Nu zijn wij aan de beurt. Nu moeten wij het waarmaken. Ons Christen-zijn, ons gelovig-zijn of wat dan ook. Want dat lijkt wel heel serieus, maar als wij grondig hebben mogen verstaan dat het de Heere Jezus Christus alles gekost heeft om ons te kopen, dan is het erg hoogmoedig om dan te doen: Nu is het wel genoeg hoor Heere Jezus, nu zullen wij wel dankbare mensen zijn. Nu zullen wij wel bewijzen dat het ons ernst is en dat wij het menen.

Nee, zo kán het niet zijn. Want indien de Zoon u vrijgemaakt heeft, zo zult gij waarlijk vrij zijn. En dan niet een vrijheid om daaruit te concluderen: O, dus alles blijft bij het oude? Of: Het blijft allemaal hetzelfde, we gaan maar door. Nee, dat niet! Maar juist door de overtuiging, waaruit Paulus spreekt als hij zegt: "Want ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont. Want het willen is wel bij mij, maar het goede te doen, vind ik niet". Om in die situatie nu de toevlucht en de genade te mogen vinden, van de Heere te krijgen waar Romeinen 8 over spreekt. Over dat onbegrijpelijk grote werk van de Heilige Geest. Om nu niet naar mijn levensmogelijkheden en principes te handelen - waar ruimschoots van is gebleken dat ze de toets niet kunnen doorstaan - maar om nu vanuit dat andere beginsel, uit Christus Jezus, door de Heilige Geest, bediend te mogen worden.

Dan is het wel zeker zeer verootmoedigend. Niet het feit alleen dat ik zeg: "Ja, alles is zo gebrekkig". En als je iets doet, is alleen een zondige gedachte al genoeg om dat goede te besmetten. En dan kan het de toets niet doorstaan. Wat is het allemaal nog gebrekkig." Dat is op zich wel waar. Maar de echte, de diepere verootmoediging vloeit dááruit voort, dat wij weten en geloven: Jezus Christus is zó sterk, de Heere Jezus Christus is zó'n Bronfontein van heil. O, dat ik Hem nu niet naar waarde nodig heb. Dat ik niet in Zijn Naam zó geloof, en zó op Hem betrouw, dat de duivel en de zonde - overwonnen vijanden - geen kans meer krijgen om mij in hun netten te verstrikken.

Voel je dat dat iets anders ligt? Als dat je zegt: "Volmaakt is hier niets". Dát weet ik wel. En ik zou haast zeggen, dát is het ergste niet. Dat zegt Ursinus - één van de opstellers van de catechismus - die geeft onder andere als reden daarvoor aan, dat wij nederige mensen zouden zijn. En dat we zouden blijven in díé stand: Heere, ga niet in het gericht met Uw knecht, want niemand die leeft zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn.

Maar de wortel van dat alles, dat is zo verootmoedigend en vernederend voor ons. Als we nu zo goed weten - áls we het mogen weten - dat in mij geen goed woont, om dan niet voor alle goede woord en werk aan Zijn kleed te hangen. Om altijd te mogen zeggen: "Leer mij o Heere, de weg door U bepaald. Schraag op Uw spoor toch mijn wankelende gangen. Wend mijn ogen van de ijdelheden af. Richt mijn ogen - de ogen van het geloof - op Uw lieve Zoon, Jezus Christus". Want Hij is de dood voor de zonde. Maar dan ook Hij alleen. Niet één of ander moralisme. Dat kunnen ze buiten de kerk ook wel vertellen, wat minder goed is, al hebben ze hun eigen maatstaven, en goed- en kwaad-ideeën. Die wisselen met de tijd waarin je leeft. Maar dan kunnen ze over het algemeen nog wel aardig zeggen wat goed is en wat niet goed is. Maar dan gaat het altijd om de méns. Dat je jezelf niet tekort doet. Dat je je naaste niet tekort doet. Dat je de maatschappij niet tekort doet. Maar het gaat niet om God. En daar gaat het hier wél om. Het gaat om die dankbaarheid die wij Góde voor de verlossing schuldig zijn.

Misschien ben je daar ook wel eens over aangevochten. Ik vaak. Dat er zo'n stem van

## CATECHISMUS ZONDAG 32

binnen zegt: "Als dat nu echt waar is, als je dat nu echt gelooft, nu, dan is er toch niets aan de hand? Dan ben je toch elke dag blij? Dan kun je toch wel elke dag huppelen en springen? Als het nu echt waar is? Dat klopt toch niet?" Dan ben je soms moedeloos, bang. Allerlei dingen komen er in je op. Schrikbeelden. "Maar dat hoeft toch dan niet?" En zo probeert de duisternis ons onder zich te krijgen. Dat we zouden versagen. En dan zien we niet dat we op school zitten. Dat de Heere tot ons laatste ogenblik op aarde met ons bezig is. In voorspoed, maar ook in tegenspoed. In gezondheid, in ziekte. Ja zelfs dat al die dingen die je zo'n aanvechting bezorgen, en waar je hart onder bibbert, dat ook dat niet buiten de stof is die op school behandeld wordt. Dat de Heere God door alles heen toch bezig is om ons te leren.

Dat wij zulke nette mensen worden? Nee, dat we op Hém leren steunen! Dat we leren afzien van onszelf en onze mogelijkheden. Dat we op Hém leren wachten. Ook al gaat het dan vaak heel anders als dat wij denken. Dat is ook iets wat wij voortdurend nodig hebben, dat het anders gaat dan dat wij denken. Omdat wij als het ware God niet die grote God willen laten zijn, Die doet wat Hem behaagt. En Die nu eenmaal gericht is op Zijn geliefde Zoon. En dan willen wij als het ware die Heere God naar ons toe halen. Hij moet iets doen.

Waarom doet de Heere dat nu niet? Waarom ben ik nu zus of zo? Waarom gaat het met die en die nu zo? Waarom is die zieke of stervende, of krankzinnige ..... Waarom zit die daar nu zolang? Waarom is dat nu?

Daar kun je geen antwoord op geven. Hoeveel boeken er ook over geschreven zijn. Maar als ik nu globaal het zo eens zou mogen zeggen: Daar gaat het eigenlijk niet om. Het gaat erom, God laat Zich niet door mij commanderen. God hééft alles gedaan in Zijn Zoon Jezus Christus. Dáárin heeft God alles gedaan! Ik kan niet, ik mag niet verlangen dat God nog eens zoiets doet. (Ik hoop dat je het volgen mag.) Dat God nog eens een aparte zaligheidsweg of wat dan ook, voor mij gaat doen. Johannes zegt: "Dit leven is in Zijn Zóón!"

En dát is het beslissende!

Dan kunnen wij midden in de onrust, tussen de eis van God, tussen de ribus en de gribus van alles in zitten. En dan denk ik, wat is dat voor een toestand? Hoe kan dat nu? Een mens zou toch ..... Zijn kleine verstand zou hij verliezen. Hij zou ondergaan in wanhoop. Als je nu kijkt, alles ..... Er is toch duizend redenen om te zeggen: "Waar is Uw God?" Maar dan is God dichtbij met Zijn vraag: "Geloof je nu, dáár is God, in Christus Jezus? DAAR IS GOD!"

God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende. In Hem! Haar zonde haar niet toerekenende, maar Hem. En heeft het woord der verzoening in ons gelegd.

Als God dan blijft staan als Die vrijmachtige God, en Hij spreekt het doodsoordeel uit over alle vlees, hoe sterk die Geest van Christus ook in dat mensenkind heeft gewerkt, hoe verblijd en doortrokken dat mensenkind is geweest van de liefde Gods in Christus Jezus, dat neemt toch geen ogenblik weg dat vlees en bloed het Koninkrijk niet kan beërven. En het verderfelijke beërft de onverderfelijke niet! God zegt: Nee. Daarom sterven wij op een bepaalde dag of uur, of nacht. Wij sterven.

Je zou kunnen zeggen: "Waar is dat voor nodig? Er is toch betaald?" Ja, maar ben jij nu echt zo'n christen? Beantwoord je nu aan die hemelse maatstaf? Jij, hier, zonder vlek, zonder rimpel?

## CATECHISMUS ZONDAG 32

Als je dan zegt: "Nee, in mezelf niet", waar moet het dan met jezelf naartoe? Ja, wij moeten sterven.

"Ja, dan houdt alles op".

Ja met recht, dan houdt alles op. Dan houdt eigenlijk alles op, wat óns betreft. Maar niet wat Hém betreft! Hij haalt door de dood en door alles heen, Zijn kinderen thuis. Daarmee denk ik niet het antwoord te kunnen geven op alle vragen die er zijn. Maar ik zeg het opdat we iets zouden mogen gevoelen - een beetje een gevaarlijk woord, maar toch .... - en ervaren door het geloof, van dat geheim. Van Christus Jezus. Want dat is een geweldig groot geheim.

Als iemand bijvoorbeeld zegt: - ik noem maar wat hoor, om het geheim te verduidelijken - "Ik heb niets geen zin om naar de kerk te gaan", dan kan ik jou wel een hand geven. Dacht je dat ik er wel zin in had? Ja soms, als je denkt dat het wel zal gaan of zo. Maar als iemand zegt: "Ik kan niet bidden", dan kan ik je wel een hand geven. Dan zeggen de mensen: "Jij?"

Ja!

"Ja, maar jij bent toch een dominee, of een ouderling? Of een bekeerd mens?"

Nee, ik kan jou wel een hand geven. Alles wat je zegt is niet nieuw voor mij. Ik kan het best begrijpen. Wat jij zegt dat ben ik.

Dan kijken de mensen heel vreemd. Dat zeiden ze tegen mij ook wel eens: "Als jij niet in de hemel komt, dit en dat!" Dan zei ik wel eens: "Jongens, zo is het helemaal niet. Mag ik jullie eens wat vertellen?" En dan kreeg je een gesprek. En dan voel je, dat is een geheim. Want ik ben er toch, in de kerk. En jij bent er ook. Als het goed is, is dat iets van goede werken. Van bekering. Niet om wat mee te verdienen, dat voel je al aan. Daar kun je niets van maken. Als je alles gedaan hebt wat je doen moet, zeg dan nog: "Ik ben een onnutte dienstknecht", heeft de Heere Jezus gezegd.

Maar nu krijg je dat onderscheiden van dat geheim. Ik ben alles wat jij zegt. Je kunt denk ik weinig zeggen waar ik echt van opkijk. Ik denk dat je weinig kwade dingen kunt noemen waar ik van zou zeggen: "Daar heb ik nog nooit....., dat is in mijn hersens nog niet opgekomen. Om zóiets te denken". Dan zouden er misschien nog wel zat - wat wij dan noemen - wereldse mensen zijn, die zeggen: "Ben jij zó slecht? Heb jij dát gedacht?"

Maar nu verder. Die naar het vlees leeft, die moet sterven. Die dáár naar leeft, en daar út leeft, ernstig of nonchalant, waar dát nu de accu is van het leven, dan moet je sterven, helemaal. Er is anders niet dan dit! En dat is realiteit. Dat is nu geen pessimistische beschouwing of wat ook, nee, dat is echt in het licht van Gods Woord gezien, de realiteit. Wat is een mens? Uit het hart komen van allerlei dingen voort. Er is geen mens op aarde die goed doet en niet zondigt. Je weet wel wat het Woord daarover zegt. Als dat nu de accu is?

Maar, die naar de Geest leven, die zullen leven.

Wat is dat? Dat is dat andere. Dat is zeggen: "Ja-nee, hier kan ik niet uit leven. Hier wíl ik ook niet uit leven!" Hoe verdorven mijn wil van mezelf ook is, maar ik heb een andere wil gekregen. Hier kan ik niet, hier ....., nee nooit: "Heere God, help mij!" Hoe helpen? Om naar de Geest te leven, naar de Geest te wandelen.

Wat is dat? Niet die rot-accu voor serieus houden. Die flikkerende, halfverteerde accu.

## CATECHISMUS ZONDAG 32

Maar om Hém nu voor waar te houden, Die duur verworven Heilige Geest. Om dat nu eens serieus te nemen. En niet met een vroom gezicht te zeggen: "Het lijkt er nog niet op hoor, het is nog maar ....., dit en dat". Ook niet met een goddeloze smoes te zeggen: "Een mens blijft toch maar een zondaar, het is toch altijd ..... Alles wat een mens doet is zonde". Een mens weet vaak niet eens wat hij zegt hoor. "Alles wat hij doet is zonde".

Nee, die twee kanten. Maar juist uit het wéten dat het vlees begeert tegen de Geest, om uit dat weten te zingen: 'Welzalig hij, die al zijn kracht en hulp, alleen van U verwacht.'

Om zo nu het stuk van de dankbaarheid binnen te zeilen. Net als dat er bij Jesaja staat: Een sierlijk schip zal daar niet komen. Roeiriemen kunnen daar niet gebruikt worden, daar kom je niet mee naar de overkant. Een mastboom met een zeil, dat gaat ook niet. Maar nu uit genade, en op genade te drijven. Op Hem alleen te hopen en te verwachten.

Nu, al zouden ze je nu in nog zo'n grote hatelijkheid - want een mens kan hatelijk en bitter zijn hoor, en zeggen: "Nu, als dát het is! Wat komt er dan van terecht". Ik ben ervan overtuigd dat er maar Eén is die ons echt kan helpen. En dat is niet een beschouwing. Dat is niet een opvatting over goed en over kwaad, wat wel mag en wat niet mag, en: Kan dat nog, of kan dat niet. Dat is Hij alleen. Hij die vergeeft en vernieuwt naar Zijn evenbeeld.

Ik hoop dat dat de adem, de lucht mag zijn van het stuk van de dankbaarheid. Om daarin te mogen ademen, want dan wordt het zo groot. Dan kan het zo zijn, in de oefening van het geloof, dat door de liefde werkt, dat hij met alles bij de Heere God, klein of groot, terecht mag komen. En dat hij zegt: "Heere, dat kan toch niet". Ja, wat mij betreft wel hoor, bij mij kan alles. Ik probeer overal een knol aan te draaien, en overal een verschoning voor te vinden, en een verzachtende omstandigheid, dit en dat. Ik?

Dat is toch immers het geheim: "Ik leef, doch niet meer ik". Ik ben tot de dood veroordeeld.

Het vonnis is toch voltrokken op Golgotha?

Ja, maar ik ben er nog niet vanaf.

Nee, maar we zijn op weg, we zijn wel op weg. En wat God dood heeft verklaard en veroordeeld, moeten wij niet proberen in het leven te behouden. Nog mínder om daarop te vertrouwen.

Daarom kan ik mijn grootvader wel begrijpen, die zei wel eens in de preek ..... "Ja maar dominee, geloof je dan maar altijd?"

Dan zei hij: "Ik geloof altijd, en ik geloof nooit". Hij wilde zeggen: "Ik ben aan de ene kant stikongelovig, IK. Maar daar moet je niet naar luisteren. Daar luister ik ook niet naar. En aan de andere kant geloof ik altijd. Dat is de andere kant. Dat is Zijn kant. Dat is het vertrouwen op de Voleinder van het geloof, Die mij zo volmaakt heeft aangenomen en overgenomen, uit dat welbehagen van God, dat Hij zegt: "Al het Mijne is het uwe. Men behoorde dan vrolijk en blij te zijn".

Als dat nu het richtsnoer is, dat werkt veel meer uit dan die prediking: "Het is tegenwoordig dit, het is tegenwoordig dat. De zonde zus en de zonde zo, en dat zal wat zijn", enzovoorts. Dat werkt niets uit. De mensen zeggen al bij zichzelf: "Nu ja, wij zijn toch voor de hel. Want ik trek mij er toch ook niet zoveel van aan. Het zal nog een wonder zijn als er ooit nog eens ....." En dat gaat dan van de bovenste plank. En je voelt

## CATECHISMUS ZONDAG 32

er iets in, dat je zegt: "Nee, dat is niet de Koning, dat is niet de Heere Jezus. Dat is niet het Woord dat zegt: "Waarom weeg je geld uit voor hetgeen geen brood is, en waarom arbeid je voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtig naar Mij, en eet het goede, en laat je ziel zich in vettigheid verlustigen". Dat wil de Heilige Geest gebruiken. Maar niet die andere kant. Tenminste, wanneer dat de doorlopende teneur is van de verkondiging. Dat maakt ons mensen steeds harder en ongevoeliger en kwader. En het is gek hoor, als de mensen dit horen dan worden ze allemaal boos.

Pas geleden zei nog iemand tegen mij: "Het is mijn aanpak niet". Ik zeg: "Eerlijk gezegd, de mijne ook niet". Hij wilde zeggen, die Evangelieverkondiging is mijn aanpak niet. Maar dan voel je ondergronds zo'n steek weet je wel, van: ja, Evangelie en dit en dat, maar ..... Dat roept zo iets als verzet op, omdat de gewichtige mens, de mens met z'n strijd en met zijn dit en dat, die valt er buiten. En dan wordt hij voor het voldongen feit geplaatst: Dit is het! Dit is alles! Je hoeft geen poetsdoekje mee te brengen om iets op te poetsen. Hier is het! En dan deinst een mens terug omdat hij maar niet kan aanvaarden, hij kan het niet geloven, hij wil het niet, dat we nu alleen maar gered zijn en geborgen zijn in Christus Jezus. En dat God dat nu zo heeft gewild en zal blijven willen. Daar voel je aan, je kunt van twee kanten het stuk van de dankbaarheid benaderen. Je kunt het benaderen vanuit - ja nu denk ik even aan mijn schoonmoeder, die zei zo simpel: "Het is toch een wonder, Daan, voor zo één. Alles staat voor mij klaar, iedereen helpt". In de gewone dingen ook. Een kussentje opschudden, een slokje water geven, helpen als je gewassen moet worden. "Het is toch een wonder". Daar zit iets in van dat: "Heere, dank U vriendelijk".

Ik vind dat indrukwekkender dan al dat andere geschetter van, waar wij als zulke dankbare mensen naar voren komen. Dat eenvoudige, dat voel je, dat is echt. Dat wordt niet opgeroepen door een sfeer, of door een opzweepend iets. Maar dat komt diep uit het hart van een zondaar die gelooft: Ik heb het niet verdiend. Wat is God toch goed voor een mens als dat ik ben.

En het klinkt gek, dan denk ik: Dat is nu een dankbaar mens. Eén blik, een vriendelijke blik uit de ogen. Een glimlach om een mager mondje. Jullie weten er ook van. Een knikje, daar zie ik een stukje hemel in. Een stukje van de Heere Jezus Christus. Die zei: "Leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben, en nederig van hart". En dan ben je blij. Tenminste, dat vind ik wel. Dat wekt blijdschap op: "Ach lieve Heere, laat mij ook alstublieft zo voor Uw aangezicht mogen leven?"

Dan kun je zeggen: "Ja, maar je bent toch een zondaar?" Jawel. Maar er is meer: "Dit waart gij sommigen eertijds, maar gij zijt nu gewassen, gij zijt nu geheiligd". Dat dat meer en meer openbaar mag komen.

Dat komt in de eenvoudigste dingen soms openbaar. In een geschild aardappeltje of een vakantiedagje, of in het ziekbed, van je oude broze moedertje. Die overstelping van: Wat is God goed. Wat is de Heere goed voor ons. Wat is er aan de ene kant iets van: We gaan voorbij, maar God is aan mijn zij. Hij ondersteunde mij in het leed dat mij genaakte. Hij is erbij.

Dat is een grote zegen. Als je dat ziet dan zeg je: "Zou je dan willen ruilen met die mens die daar ligt te schreeuwen van woede en ergernis 'dat hij dood mot gaan, en hij is nog maar zo oud'. Of tegen die mens die daar met de droefheid van de wereld in de ogen ligt: "Voorbij, alles voorbij".

## CATECHISMUS ZONDAG 32

Nee, als de zondaar dat ziet, die in de Heere Jezus Christus gelooft, dan zegt hij: "Ja Heere, dat is het leven. Daar strekt zich al mij lust en liefde heen. Ai, neig mijn hart en vurig zielsverlangen naar U, en Uw getuigenis alleen. Om blijmoedig met uw knecht te mogen inzetten: "Ik zal met vreugd in 't huis des Heeren gaan".

Maar dat klopt toch niet? Want je zei straks zelf: "Geef me maar de hand als je niet zo graag naar de kerk gaat". Ja, dat klopt wel, dat ben ik.

De van God geleerde Philpot zei, toen hij moest gaan preken: "Ik was liever een eindje gaan kuieren, een wandelingetje maken". Hij zegt: "Dat was ik. Dat moet niet tellen, dat moet niet de doorslag geven. Hij, Hij geeft alleen de doorslag".

Ja, dan kan het zo zijn als je sterft, en dan denk ik aan mijn oom. Die was nog heel jong, 18 jaar:

"Zal ik nog een gebedje doen?"

"Als je iets goeds van de Koning hebt te zeggen, graag".

Daar gaat het om, Hij is het alleen. Hij alleen is alle hulde en eer waardig. Zijn Naam zal eeuwig de eer ontvangen. Dan moet je ook niet blijven steken in: Zijn Naam móét, Zijn Naam ....., nee. Want als je dan aan het einde van de reis bent en zegt: "Ik ben nog maar zo bang, is God nu in mijn leven wel aan Zijn eer gekomen?" Dat is ook arm. Dat moet een gelovige Protestant niet te vaak zeggen, zulke dingen. God ís aan Zijn eer gekomen in Christus Jezus, en Hij komt in mijn leven aan Zijn eer als ik dat geloof. Als ik waarachtig geloof dat die Heere Christus, dat God daar aan Zijn eer gekomen is, altijd!

Wij worden toch uit genade zalig? Er staat: Alleen uit genade. Verlost zijn, dat heeft hij goed uit de doeken gedaan, de Heidelberger. Die verlossing is zo concreet geschied door Christus Jezus. Er kwam geen enkele verdienste onzerzijds in aanmerking. Je kunt niet zeggen ..... Kijk, bij een baas kun je promotie maken door een wég te gaan. Door jezelf zo waar te maken - en dat geeft niet, ik zeg dit niet kritisch, dat kan een gezonde werklust zijn - dat je je best doet. En als je dan na verloop van tijd promotie maakt, dan kan het zijn dat de mensen je feliciteren. Dat ze zeggen: "Je hebt er ook voor gewerkt". Een cursus dit en dat gedaan, overuren gemaakt, een heel nieuw schema opgezet voor de computer of voor dit of dat, een programma. Dat is in het gewone leven zo.

Maar hoe is het nu in het geestelijke, als je zalig wordt? Verlost bent? Heb je dan ook een bepaald programma afgelopen? Welnee! Daar heb je jezelf niet voor in aanmerking kunnen laten komen door veel te bidden. Toch is het waar: Die bidt die ontvangt. Maar daardoor heb je het toch niet ontvangen. Je kunt niet zeggen wat die oude christin zei: - die was denk ik ook niet zo op haar plaats, toen ging het er over dat ze rechtvaardig voor God was in Christus - "Ik heb er voor gekropen hoor". Met andere woorden, je moet er niet te licht over denken, het gaat zo maar niet. Toen was ze wel in de war.

Nee, de Heidelberger blijft continu bij dat uitgangspunt: Uit genade verlost. Uit louter genade, zonder enige verdienste onzerzijds.

Ja, maar ik ga toch ook naar de kerk? Jawel, maar als je denkt: Ik ga naar de kerk, en zo verdien ik de zaligheid, dan denk je verkeerd. Je moet zo gaan denken: Ik ga naar de kerk, daar hóór ik van de redding, van de zaligheid. Die wordt daar verkondigd. In de kerk leer ik niet een lesje, hoe ik met veel hangen en wurgen zalig kan worden, verlost kan worden. Maar in de kerk wordt ik geconfronteerd met die vrijmachtige daad van God in Christus Jezus, de Zaligmaker van zondaren. Daar gaat het om.



## CATECHISMUS ZONDAG 32

Nu, als dat nu zo is, waarom moeten wij dan nog goede werken doen?

Ik wil er kort iets van zeggen.

Goede werken. Wat zijn dat?

Nu dat komt aan de orde in de volgende vraag, die moeten uit het geloof zijn. Daar moeten ze aan beantwoorden. Heb je daarbuiten dan geen goede werken? Voor God niet! Let wel hoor, gooi weer niet alles door elkaar heen.

Als je hier op aarde iemand hebt die misschien helemaal niet gelovig is, maar die iemand helpt, iemand redt, dat is goed. En als die man dan een onderscheiding krijgt, dan kun je zeggen: "Een beetje overdreven misschien, maar waarom niet?" Dat is onze mensenwereld. Daar zeggen we: "Ere wie ere toekomt". Daar kun je lang of kort over praten, maar dat is nu eenmaal zo. Dat is onder mensen. En zo moet je denken, jongen. Als jij goed voor je baas werkt, dat is goed, een goed werk. En als je goed voor elkaar mag zijn als man en vrouw, en noem maar op, je komt allerlei dingen tegen in het leven die je goed mag noemen. Maar dat heeft betrekking op ons mensenleven, in onze verhoudingen tot elkaar. Dat is ook nog een gave van God trouwens, maar dat heeft te maken met elkaar.

Maar hier wordt bedoeld, met een goed werk, een werk dat God aangenaam vindt. Dat voor Hem bestaan kan. Dan zegt de Heidelberger: Uit het geloof. Dat wil zeggen: In dat goede werk moet het vertrouwen zijn, het kinderlijke vertrouwen op die hemelse Vader, Wiens wil ik doe. Dat kinderlijke vertrouwen, uit het geloof, dat door de liefde werkt. Daar moet het in de eerste plaats aan beantwoorden, want anders hangt het zo in de lucht. Dat begrijp je wel, tussen hemel en aarde. Er staat: Die heeft, die zal gegeven worden. Maar die niet heeft, van die zal genomen worden, ook wat hij heeft.

Laten we het zo eens zeggen. Je bent goed voor je moeder geweest. De mensen zeggen: "Als je de hemel ermee had kunnen verdienen, dan had je hem daarmee verdiend hoor". Maar de hemel is niet te verdienen. Een ander heeft weer wat anders goeds gehad in zijn leven. Nu komt het einde. Dan komen we voor God te staan. Mag ik nu de Heere Jezus Christus tot mijn Borg en Middelaar hebben, dan telt alles mee. Als ik Hem maar kenne en van Hem gekend mag zijn, dan telt alles mee. Tot mijn stomme verbazing, want ik kan er al niet tegen als mensen zeggen: "Bedankt hoor".

Ja, dat moet je maar niet zeggen, hoor. Wordt je er dan zo verwaand mee? Nu ja, verwaand, ik denk dan: Alles wat goed is doet de Heere. Maar ik durf, ik kan het niet zeggen. Ik kan het niet aanvaarden.

Maar goed, nu ben je aan het eind van de reis, en dan komt de Heere. Die heeft, die zal gegeven worden. Heb je dat, dan telt het kleinste mee. Heb je een arme medebroeder een rijksdaalder geleend in de armentijd, of iemand mee laten rijden? Sommigen hebben onwetend engelen geherbergd, lees je. Alles telt mee. Een bekertje koud water, alles telt mee. Wat wij nooit hebben durven rekenen, rekent de Heere wel. Wat we allang vergeten waren.

Ja, nu moet je ook weer niet te snel denken: "Dan heb ik nog heel wat gedaan misschien." Zo moet je niet denken. Je moet zó denken, het ís echt een wonder als zo'n gierige vrek z'n portemonnee openmaakt. Dat is een wonder. Het ís echt een wonder als zo'n egoïst nu eens echt om een ander denkt. Het ís echt een wonder om schade te lijden om Christus wil. Dus je moet er niet uit concluderen, nu dan heb ik misschien wel

## CATECHISMUS ZONDAG 32

zoveel ..... Nee, je moet het zien in het wonder. Dat je zegt: "Tjonge, heb ik echt uit het geloof, vertrouwen ....."?"

Nu, die dat mag hebben in de Heere Jezus Christus, die zal gegeven worden. Die krijgt alles! Hemel, aarde, alles krijgt hij. Maar die dát niet heeft, die gaat sterven, maar hij heeft de Heere Jezus Christus - laten we het even zo stellen - niet geacht, niet gevraagd, niet erkend. De mensen zeiden: "Het was een doodgoeie vent". Maar dan ook inderdaad dóód-goed. Kijk, en nu valt dat ook weg. Met de dood valt het weg. Wat hij nu nog had dat raakt hij kwijt. Met zijn sterven raakt hij het kwijt. Het telt niet in die zin mee, dat het de hemelpoort voor hem ontsluit. Die niet heeft, van die zal genomen worden ook wat hij heeft. Het is te kort. Maar die de Zoon heeft, die heeft het leven. Die in de Zoon gelooft, die zal de dood niet zien in der eeuwigheid. Maar die krijgt dan ook alles erbij.

We zijn uit genade verlost. Waarom moeten wij dan nog goede werken doen? Ja hoor eens, wie zegt dat? De Paus, de priester, de kapelaan? Als die het zeggen dan moet je er niet onrustig van worden. Of, dan moet je er wel onrustig van worden. Want daar zit dat oude systeem achter. Wie goed doet, goed ontmoet. Wie zoet is krijgt lekkers, wie stout is de roe. Dan is de Heere net zo iemand als Sinterklaas, die met zijn boekje voor de dag komt. "Jij hebt wel wat verdiend". Ja kijk, daar gaan wij niet mee mee. Als die de balans op gaan maken en zeggen: "Nu, na een langdurig onderzoek verklaren we 'die en die' voor zalig, en als hij het nog beter blijkt te hebben gedaan, verklaren we hem ook voor heilig. Het was een heilige". Ja, dát is het niet!

Dus, als de Paus, de dominee zegt: "Denk erom, je moet dit en dat. Heb je van de week nog wat gedaan, zus en zo", daar raak je alleen maar van in de war. Maar dit is een ander 'moeten'. Dit is een moeten omdat God het zegt. De Heere Jezus zegt: "Ik ben de ware Wijnstok, jullie de ranken. Die in Mij blijft, die draagt veel vrucht. En hierin is Mijn Vader verheerlijkt, als je veel vrucht draagt. En gij zijt Mijn discipelen als je doet wat Ik je beveel". Dat is het 'moeten'.

Dat is geen moeten om onder weg te krimpen, maar het is een moeten ....., het is de nátúúr van de Wijnstok. Het is de nátúúr van God, van Christus die dat bewerkt. Laat ik het eens heel gek zeggen. Als jij met je jas in het water zit, dan trekt dat water aan. Het absorbeert. Als Jezus Christus komt, en Hij heeft verlost, en Hij zegt: "Jij bent van Mij!" En hier wordt bedoeld op de zondaar die dat gelooft, uiteraard. Anders heb je er niets aan, dan is het geen troost.

Als dan de Heere Jezus zegt: "Jij bent van Mij", hoe kan het dan anders, dan zeg ik toch niet: "Ik moet dit, ik moet dat, ik moet zus, ik moet zo". Nee, Hij gaat met ons op weg. Hij zegt: "Zie op Mij, volg Mij. Kijk naar Mijn voetstappen, hoor Mijn stok en Mijn staf". Dat doet Hij, want Hij is de Baas.

Laat ik het zo zeggen, je kunt toch niet aan een konijn - wij hebben nog één konijn in een hok - overlaten om z'n bak vol te doen met eten en drinken? Hoe kan de Heere dat nu, als het gaat over Zijn huishouden, tegen die kinderen, baby's zijn erbij, van allerlei soorten, ongelukkige mensen die in de kinderstoel zitten, mensen die helemaal van hun gedachten af zijn, of die nooit hebben kunnen denken, dat kan ook. Net als mijn zus die krankzinnig is. Stel nu voor dat de Heere zegt: "Ik heb je verlost, en nu moet je zelf maar voor eten zorgen, nu moet je zelf maar ...." Dat doe je niet. Als je zegt: "Ik heb een kind

## CATECHISMUS ZONDAG 32

op de wereld gebracht", zo praten de mensen er over, een vrouw: "Ik heb een kind ter wereld gebracht", dan kun je toch niet zeggen: "Ik heb je nu ter wereld gebracht, en ik heb zoveel maanden al met je gelopen, maar ja, nu zal je toch voor jezelf moeten zorgen".

Zo doen de mensen soms. Ik ben bekeerd, en nu kan ik het. Nee, dat doet moeder, dat doet vader. "Kinderkens, blijft in Hem! Opdat, wanneer Hij geopenbaard zal worden, wij niet beschaamd worden in Zijn toekomst". Kijk, daar gaat het om. Daarom zegt dat antwoord: "Waarom moeten wij dan nog goede werken doen?" "Daarom, dat Christus ....." Het gaat om Hem! Hij gaat met de kinderen op pad. Ze hebben het niet in één keer geleerd. Al weten ze misschien drommels goed: Ja, dat is moeder, dat is vader. Maar dat wil nog niet zeggen dat ze verder kunnen. Dat ze voor zichzelf kunnen zorgen, al weten ze, dat is vader en dat is moeder.

Nu, zo is het nu geestelijk ook. We zijn niet in één keer in de eerste klas. We willen graag in de zevende klas, als grote kerels ....." Ik denk altijd aan mijn eigen kinderen. Die hadden altijd zoiets van - en dat zal met jullie kinderen ook wel zo zijn - zélf doen! "Toe, laat mamma nu eens even helpen, laat pappa nu eens even ....."

Zelf doen! Die kous aantrekken, tien, twintig keer averechts op zijn kop, vetertje uit de schoen. Zelf doen! Dat zit er bij ons heel sterk in.

Het is al een hele les als je aan het einde van de reis een klein beetje in de eerste klas terecht gekomen bent, dat je zegt: "Meester, wilt U het a.b.c voor mij opzeggen? Want ik weet het niet allemaal meer op een rijtje. Helpt U mij eens alstublieft". En om dan, als Hij zegt: "Is er iemand die iets te vragen heeft", de vinger op te steken en te zeggen: "Ja Heere, ik heb wat te vragen".

"Is er iemand die het niet begrijpt?"

"Ja Heere, ik begrijp het niet, ik begrijp er niets van".

"En die Bijbel, die tekst, weet je dat niet? Mensenkind, weet je deze dingen niet?"

"Nee Heere".

Dan ben je al een heel eind gevorderd op school, als het zo mag gaan. Dat we mogen gaan zeggen: "Daarom, dat Christus". Om Hem gaat het. 'Laat Hem besturen, waken', zong Gerhardt, 't is wijsheid wat Hij doet. Hij zal het alzo maken, dat g' u verwonderen moet'.

Het is nog niet uitgekomen hoor, we zijn nog niet aan het eind, maar we zien wel, bij leven en welzijn, hoe het gaat. Maar weet je wat ik zo hoop? Dat je de geest, de achtergrond, er iets van mag herkennen. Gods grote, vrijmachtige genade. En wij leem, Hij Pottebakker. Hij scheidt de ruimte, Hij scheidt het beeld, en Hij zet ons neer.

Dat we zo in vertrouwen op Hem verder gaan.

Heb je vandaag lelijk gedaan?

"Ja, dan moet ik zeker morgen wat beter mijn best doen".

Nee, dat zeg ik niet. Morgen mag het anders zijn.

Waarom?

Dat zegt Hij. Hij zegt: "Kinderen, houdt vrede onder elkaar."

AMEN